8

Управління охорони історичного середовища

ЛЬВІВСЬКА МІЖОБЛАСНА СПЕЦІАЛЬНА НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНА ВИРОБНИЧА МАЙСТЕРНЯ

ДЕРЖБУД УРСР

УКРАЇНСЬКЕ СПЕЦІАЛЬНЕ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНЕ ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ

Пам"ятка архітектури XVIIст.
кол. костьолу Стрітення
в м. Львові

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ПО КОНСЕРВАЦІЇ ТА РЕСТАВРАЦІЇ СТІНОПИСУ В КАПЛИЦІ

м. Львів 1976 р.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

кол. костьолу
Стрітення

uma.lvivcenter.org

ДЕРЖБУД УРСР - УСНРВУ

ЛЬВІВСЬКА М/О СПЕЦІАЛЬНА НАУКОВО - РЕСТАВРАЦІЙНА ВИРОБНИЧА МАЙСТЕРНЯ

НАУКОВО - ДОСЛІДНИЙ РЕСТАВРАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

Пам"ятка архітектури XVII ст. кол. костьол Стрітення в м. Львові

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ПО КОНСЕРВАЦІЇ ТА РЕСТАВРАЦІЇ СТІНОПИСУ В КАПЛИЦІ ПАМ"ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ XVII ст. костьолу СТРІТЕННЯ в м. Львові

Головний архітектор І.МОГИТИЧ

Нач. спецдільниці № 2 Б.ГУМИННИЙ

Науковий співробітник Н.СЛІПЧЕНКО

Художник - реставратор М.ВОВК

м. Львів - 1976р.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

ПЕРЕЛІК ТОМУ :

I. Коротка історична довідка
2. Опис стану стінопису
3. Висновки
4. Методика та технологія ведення реставраційних робіт
5. Витяги з протоколів
6. Перелік фотоілюстрацій
7. Фотоілюстрації
8. Картограми стану стінопису

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

КОРОТКА ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Костьол Стрітення у м.Львові розташований біля підніжия Замкової гори. Він був споруджений у 1642 - 1692 роках капте - ляном Якубом Собеським. Архітектора, який будував цей костьол надихала римська барокова архітектура. Всі дослідники його архі - тектури звертають увагу на подібність костьолу до римських цер - ков іль Джезу / 1568 - 1584 рр. / / арх. Віньола та Джакомо делла Перта / та Санта - Сусанна / 1596 - 1604 рр./ / арх. Карло Модер - на /.

Ці церкви,відкривши нову епоху в архітектурі, новий стиль, стали взірцем для творчості багатьох західноєвропейських архітек - торів. В костьолі Стрітення так само зазначився подовжений план, що має невеличку поперечну нову. Над серединою Хреста здіймається купол, на якому акцентується архітектурна композиція костьолу, що взагалі є характерним для барокових споруд. Інтер"єр та фасад костьолу пишно оздоблені архітектурним барочним декором / портали, волюти, пілястри, профільовані карнизи, вази та ін./ та скульпту - рою, що надає йому святковий і монументальний вигляд. Стіни та склепіння основної частини костьолу не мали стінопису, але кап - лиця прибудована до костьолу одночасно з його будівництвом була прикрашена малюванням тільки у 1929 - 32 рр. Каплиця прибудована до південного боку костьолу, вона витягнута в плані, двохярусна, з галереєю з східної сторони, відкритою в каплицю рядом арочних пройомів та з балконом з південного боку. Каплиця перекрита хрес - товим ребристим склепінням.

У 1929 - 32 роках під час чергової реставрації костьолу, стіни каплиці та склепіння були вкриті стінописом відомим польсь - ким художником Яном Генріхом Розеном. Ян Генріх Розен народився в родині художника - баталіста. Як і багато інших молодих худож - ників, які починали свій творчий шлях на початку XX ст., він вчився в Мюнхені / 1911 р./ і потім з 1912 р. в Парижі, на жаль прізвища його вчителів для нас залишились невідомими. У 20-ті роки нашого століття Розен набуває відомості та признання як художник - монументаліст. В 1925 - 29 роках він розмальовує в

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

техніці темпери стіни Вірменського собору у Львові. Цей стінопис одержав високу професійну оцінку у пресі /
2/1925 стор. 443 - 451 /.
Після цього Розен виконує багато відповідальних заповнень : каплиця ім. Яна Собеського у Відні / 1930 р. /, каплиця папи пія XI в Гондольфо / 1934 / костьолу єзуїтів у Станіславі / 1933 р./ Весь цей час Я.Г. Розен викладає у Львівському політехнічному інституту. Відомо що в 1930 р. він був професором рисунку на загальній кафедрі інституту.

Як вже говорилось вище Ян Генріх Розен виконав стінопис каплиці костьолу Стрітення в 1929 - 1932 рр. Тематично сюжети фігурних композицій пов"язані з сьома таїнствами християнської церкви, та один сюжет присвячений " Зішестю св. Духа ", що співпадає з однією з назв костьолу. В своїй творчості Розен не пішов по шляху еклектичних допозичень з барокового або ренесансового мистецтва, так само йому не притаманні і формалістичні тенденції.
Скоріше, його творчу манеру можна визначити як символістичну. Стінопис каплиці - дуже яскравий, живописний. В фігурних композиціях ілюстративно розкриваються християнські таїнства - " хрещення ", " євхаристія ", "олієпомазання ", " миропомазання", "таїнство шлюбу " та " Зішестя св. Духа ", яке є центральною великою картиною. Всі композиції прямокутні, побудовані грамотно за класичними законами перспективи. Персонажі сюжетних композицій несуть індивідуальні характеристики. Психологічне трактування образів людей художник вдало дає в картині " Зішестя св.Духа ". Всі ці сцени, мов яскравий святковий килим облямовує рослинний орнамент, зроблений за мотивами орнаментики рукописних книг XII - XIII ст.ст. Цей дуже вишуканий за своєю формою та колоритом орнамент і надає мажорне звучання стінопису каплиці та підкреслює красу архітектури інтер"єру.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

БІБЛІОГРАФІЯ

I. ОСТРОВСЬКИЙ Г.С. – Львов. Художественные памят - ники. Л. - М, 1965.

2. ОВСІЙЧУК В.Д. – Архітектурні пам"ятки Львова. Львів, 1969 р.

3. ОСТРОВСЬКИЙ Г.С. – Львов. Москва, 1975 г.

4. Majkowski T. – Budownictwo Jana III we Lwowie, Lwów, 1936

5. Majkowski T. – Lwowskie koscioły bożokowe. Lwów, 1932

6. Chodnicki J. – Wiadomości historyczne o fundacjach klasztorów zakonu karmelitańskiego Lwów, 1849.

7. Thieme-Becker – Kunstler-lexikon. t XXIX Liepzig, 1935.

8. Hans Wolkner – Kunst-lexikon t. 4. Liepzig, 1952

9. Polski slownik biograficzny. Krakow-Warszawa w PA. 1959.

10. Dobrowolski T. – Nowoczesne malarstwo Polskie t. III. Kraków, 1964

11. O Polskiej sztuce religijnej. Katowice, 1932

12. Sztuki Piękne – 1925/2/; 1931/7/; 1933/9/

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

ОПИС СТАНУ СТІНОПИСУ

Каплиця, в якій знаходиться стінопис, була прибудована до костьолу, вірогідно , у другий будівельний період, в кінці XVII ст.

Прибудова прямокутна в плані, її об"єм перекритий хрестовим ребристим склепінням. В східній частині каплиця має арочну галерею, яка переходить в балкон в південній частині зали. Галерея так само перекрита хрестовим ребристим склепінням. Всі ребра склепінь галереї вкриті смугою рослинного орнаменту, який залишається на великій фантастичній квітці в замку склепіння. Смуга орнаменту утворюється з листочків синього та зеленого кольорів. Зараз всі ці орнаменти забілені.
Як показали зондажі, орнамент зберігся скрізь, але синій колір розпилюється, є багато дрібних осипів, крейда від набілів в"їлася в фарбовий шар. Цей орнамент склепінь входить в загальний ансамбль розпису самої каплиці, оглядаючись через арочні отвори, тому його необхідно відкрити з-під набілів і реставрувати.
В каплиці рослинний з зображеннями птахів орнамент, мов килим вкриває відкоси арочних та віконних отворів та стелиться по стінах, обходячи композиційні зображення, розміщенні над панелями I ярусу. Ребра склепінь розмальовані орнаментальною стрічкою-переплетені зелені та сині листя на золотому тлі. Загальне тло на склепіннях та стінах одноколірове ясно вохристе.
По всьому склепінню в тиньку створилась сітка волосяних і більших тріщин.
По центру склепіння - незначні отшарування тиньку. Тло та позолота в доброму стані, а на синіх та зелених листях фарба розпилюється.
Забруднення : порох, кіптявина та павутиння в"їлися в фарбовий шар.

ПІВНІЧНА СТІНА. Картограма стану №1

"Зішестя св. Духа". Величезна композиція з напівкруглим завершенням займає майже всю площу стіни над панеллю. Вона обрамлена орнаментом та золотою облямівкою. В центрі композиції стоїть Богородиця. Ліворуч і праворуч від неї - апостоли. Всі вони мають індивідуальні, портретні риси облич, але їх об"єднує аскетизм і вираз натхнення. В них простежується суворість, незламна воля, сильні характери. Кожний з них по своєму реагує на "Зішестя". Вони всі згруповані в одному ряді, на першому плані. На другому плані, як тло, де розгортається дія - арки з синішими проймами. Богородиця вдягнута в білий хітон та синій плащ. Має суворе , холодне обличчя.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Руки протягнуті так, якби обіймали цілий світ. Апостоли мають різнокольоровий одяг, червоні, зелені, сині, вишневі, коричневі, сірі, вохристі прозорі кольори надають мерехтливість освітлення, підкреслюють неземність дії. Апостоли, які стоять по краях композиції мають тяжкий, темний одяг і це надає деякої статичності цілій композиції.

По всій композиції затьоки від вологи, лущення та розпилення фарби. В верхньому правому куті, внаслідок довготочасного замокання, виявилась деструкція тиньку і фарби, здуття фарби з загнутими бортами. З"явилась пліснявина.

ЗАХІДНА СТІНА. Карто-грама стану №2

Всі інші композиції, розміщенні на стінах каплиці присвячені таїнствам християнства. Над дверима намальована картина "Хрещення" з відповідним написом. Всі написи під або біля картин пояснюють їх зміст. Написані вони готичним шрифтом і дуже вдало поєднуються з орнаментом, створюючи з ним одне ціле.

"Хрещення"

В чудовій ладьї, оздобленій різьбленим носом в вигляді синього дракона з золотом та золотим щитом з червоною квіткою на борту на першому плані стоїть Папа в білому одязі, в мітрі та з посохом і червоними рукавицями. Тлом зеленувате. Біля Папи стоїть білявий хлопчик в білому одязі. Складки одягу в них намічені тонкими червоними та синіми лініями. Люди, які сидять в лодці - з довгим світлим волоссям, великими синіми очима, виснаженими обличчями. Вони дивляться на Папу з надією і страхом.
На всій поверхні картини сильне забруднення; лущення та розпилення фарби. Місцями потертості фарби, а на зображені ладьї - подряпини. Осипи фарби відзначені на голові хлопця, праворуч і ліворуч на тлі над головою дракона.
Слідуюча від дверей композиція "Таїнство ісповіді" з відповідним написом. Це прямокутна, вертикальна композиція, на якій на другому плані зображено процес сповіді в сповідальні і на першому плані стоїть на черзі до сповідальні чоловік в темному сучасному костюмі

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Фарбовий шар зберігся задовільно - незначні дрібні осипи та лущення відзначені невеличкими очагами на одежі. Тинькь знаходиться в задовільному стані, твердий, міцний. Забруднення - павутиння, порох, кіптявина.

"Таїнство супружества".

В центрі композиції зображено Папу. З - під яскраво-жовтого плаща виглядає білий одяг з червоними шиттям. На груді в червоному медальоні зображення орла. На голові в Папи - біла мітра. В лівій руці він тримає величезний посох, а праву руку підняв. Ліворуч від нього стоїть король в рицарському вбранні. Він в темній кольчузі-рубасі та рокевому довгому плащі. Праворуч від Папи стоїть королева в світлому довгому вбранні з широким плащем. На головах короля і королеви - корони. Вони стоять опустивши голови.
По всій поверхні композиції дрібні осипи фарбового шару, потертя та подряпини. На тлі зверху відставання тиньку. На червоному та синьому кольорах - розпилення фарби. Сильні забруднення.
Орнамент на відкосах обох вікон знаходиться в однаковому стані. На червоних, синіх, та зелених кольорах розпилення фарби, місцями незначні дрібні осипи. В замках пройомів утворились тріщини в тиньку з відшаруванням. Його по краях тріщин. Сильні забруднення.
На стінах орнаментальна композиція знаходиться в кращому стані. Розпилення фарби відзначені тільки на червоних та синіх кольорах. Біля дверей та над панелями численні подряпини, вибоїни в тиньку і місцями незначні відшарування тиньку. Сильні забруднення. На правому простінку між вікнами відсутня велика частина орнаментальної композиції, в зв"язку з тим, що на цьому місці стояв вівтар. Зараз коли його нема, ця частина незаповненої орнаментом стіни неприємно разить око, рветься з загального задуму коврового розміщення орнаменту. Скрізь сильні забруднення.

ПІВНІЧНА СТІНА. (ДЕНА) Картограма стану №3

На північній стіні в першому ярусі під балконом знаходяться дві композиції /зліва на право/ "Миропомазання" та " Тайна Священства".

"МИРРОПОМОЗАННЯ "

Папа зображений ліворуч, він стоїть в білому одязі та золоченій мітрі. Епітрахіль - золочена з зображеннями постатей святих. Перед ним на колінах стоїть отрок в вохристому одязі та коричневому плащі. Його руки молитовно складені. За ним, праворуч стоїть його батько, світловолосий, в синьому з сірим купані та коричневому плащі. В нього мужнє, суворе

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

обличчя. Тлом для цієї сцени служать срібні колони з золотими арочними проймами. Підлога - рожева. В правому нижньому куті підпис : " Ян Генріх Розен 1931 ".
Сильні осипи та подряпини - в нижній половині композиції, на обличчях папи, знака та чоловіка. Незначні розпилення фарби на синьому. Здуття тиньку в верхній частині композиції. Золото та срібло знаходяться в доброму стані. Сильні забруднення.

" ТАЇНСТВО СВЯЩЕНСТВА ".

Тло цієї композиції таке саме, як в попередній. Праворуч на золотому кріслі сидить Папа. На блакитний одяг одягнутий ясно-вохристий плащ з епітрахіля, на якій зображені чорні хрести. На голові в нього біла мітра. Папа подає двома руками золотий кубок чорнявому знаку, який стоїть перед ним на колінах. На ньому вдягнуте ясно-блакитне плаття та бузкового кольору плащ. В правому нижньому куті підпис : "Ян Генріх Розен 1931 ".
В нижній частині композиції численні подряпини. По всій поверхні фарбового шару - дрібні осипи, лущення. Незначні здуття тиньку в верхній частині композиції. Сильні забруднення. Над панеллю втрати тиньку.
На орнаменті, що знаходиться на цій стіні у першому ярусі спостерігається розпилення фарби на синіх та зелених кольорах, дрібні подряпини та сильне забруднення.
В другому ярусі стан фарбового шару такий самий. Ліворуч на тлі величезні вибоїни тиньку. Біля склепіння відзначені здуття тиньку.

Сильні забруднення.

СХІДНА СТІНА. Картограма стану №4

На східній стіні серед килима орнаменту розташовані ще дві сцени на тему таїнств - " Євхаристія " та "Оливопомазання".
"Євхаристія"

Композиція надає досить незвичайне толкування цій темі. На ліжку, що займає майже всю прямокутну горизонтальну площу композиції лежить аскетичного вигляду сивий старець. Він вдягнутий в довгу рожеву рубаху. Трохи піднявши голову, він простяг до гори руки. Він прикутий до ліжка залізними обручами. У нього в ногах стоять три жінки в ясно-зеленому, блакитному і вохристому вбранні. Біля голови старця стоїть світильник. Підлога тепло-вохриста, а тло - блакитне.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Ця композиція дуже знищена численними осипами і подряпинами. Лущення і розпилення фарби відзначені на всій поверхні композиції. Місцями є вибоїни тиньку. Здуття та відшарування тиньку в верхній частині композиції. Сильні забруднення.

"СЛИВОПОМАЗАННЯ"

Прямокутна композиція з напівкруглим завершенням. В центрі на першому плані видно постать кардинала в червоній скуфії, червоному хітоні нижня частина якого виглядає з-під білого плаща з червоною пелериною. Праворуч в ід нього стоїть монахиня в червоному одязі. Капюшон плащу повністю закриває її обличчя. В руках вона тримає довгу горящу свічку. Ліворуч під муарами лежить хворий чоловік, якого кардинал сливопомазує. Поруч з протягнутою рукою кардинала під розпиляним фарбовим шаром можна побачити зображення руки, можливо, від попереднього наброску. Дія сцени проходить на тлі фіолетових стін міста.
Розпилення і лущення фарби на всій поверхні композиції. Великі осипи фарбового шару - в центральній частині та ліворуч над постатю хворого. Тріщини та здуття тиньку так само над постатю хворого та на золотому тлі. Під картиною великі втрати тиньку, які були вибиті для проводки електрики.
На орнаменті, що знаходиться на східній стіні відзначено розпилення фарби нас синіх, зеленим та червоних кольорах. Місцями незначні лущення та осипи. Біля драбини вибоїни тиньку, подряпини та потертості фарби.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

В И С Н О В К И

Стінопис каплиці костьолу Стрітення виконаний 1929 - 1932 рр. в наш час знаходиться в вельми зруйнованому стані. Стінопис був зроблений по новій вапняній штукатурці з домішкою цементу, яка була нанесена на стару вапняку. В зв"язку з різною міцністю обох шарів тиньку щільність їх з"єднання була порушена і створились тріщини та відставання штукатурки з стінописом. Орнамент, виконаний темперними фарбами і зберігся краще. В деяких місцях з'явилось лущення фарби та розпилення, особливо, відчутне на синіх / ультрамарин / та жовтих та червоних кольорах. Сюжетні композиції виконані клеєвими фарбами і збереглись значно гірше. Тут лущення та розпилення фарбового шару проявились скрізь. В місцях тривалого замокання виникла деструкція тиньку. На основі досліджень виявилась необхідність проведення комплексу реставраційних робіт з обмеженням тільки консервацією сюжетних композицій. В зв"язку з невідповідністю сюжетних композицій конференцзалу, в який буде перетворена каплиця, виникла необхідність закрити їх. В зв"язку з тим місця закріплення тиньку та фарбового шару композицій пропонуємо їх закрити ДСП, які будуть загрунтовані та пофальбовані у колір близький до колориту композицій, або обтягнуті кольоровою тканиною. В теперішній час температура повітря в каплиці коливається від + 13° до 11° С, вологість повітря становить 60 - 65 %.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ ВЕДЕННЯ РЕСТАВРАЦІЙНИХ РОБІТ.

I. Зняття забруднень "сухим засобом".

Зняття забруднень "сухим засобом" проводиться перед закріпленням фарбового шару в місцях, де нема лущень та повного розпилення. Павутиння та поверхневий шар пороху обережно змітають в сопло пилесоса.

II. Закріплення розпиленого фарбового шару.

Закріплення розпиленого фарбового шару пропонується проводити двома видами розчинів. В випадках сильних розпилень можна застосовувати 5% розчин кремній-органічної смоли до К-15/3 багатократно наносячи її на поверхню фарбового шару м"яким пензлем. В випадках менших розпилень можна застосовувати В-2 % водну дисперсію сополімера ВА2ЕГА.

Склад : вода дистильована В- I г.
ВА2ЕГА -- 35,6 г.

III. Закріплення лущень фарбового шару.

В місцях лущень фарбового шару закріплення 3 % водної дисперсіви ВА2ЕГА, яка наноситься на поверхню фарби м"яким пензлем і потім укладається м"яким валиком через фільтровальний папір. В випадках сильно зруйнованого фарбового шару закріплення треба повторювати.

IУ. Зняття забруднень реактивами.

Остаточне зняття забруднень проводиться після закріплення фарбового шару спирто-водним розчином I:2 з ОП - 7. В місцях, де зняття забруднень іде важко в розчин ОП - 7 додається толуол.

У. Закріплення тиньку методом ін"єкції

Закріплення проводиться вапняним розчином безнаповнювача приготованим з вапна 5-ти річної витримки. В місцях відшарувань, після закріплення та заклейки фарби папером, в невідповідальних місцях просвердлюються отвори Д = 0,8 см., порожнина продувається і промивається водою при допомозі "груші". Заливається розчин і після повного наповнення порожнини тиньк притискується пресом на кілька діб до повного висихання розчину. Знімається прес і папір, отвори замакльовуються.

УI. Закріплення тиньку в місцях розслоєнь.

Закріплення тиньку в місцях деструкції та розслоєнь провадиться I5 % розчином кремнійорганічної смоли К-I5/3 в уайтспіріті шляхом багаторазового насичення.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

VII. Закріплення тиньку методом розшивки тріщин.

Цей метод застосовується для закріплення відслонень по краях тріщини. Тріщини розчищаються, промиваються і зашпакльовуються нижче рівня первісного тиньку за допомогою шпателя.

Складник : вапно - I в.
пісок - 2 г.
дроблена стара
цегла - I г.
або камінь з домішков
льняного волокна.

VIII. Дезинфекція стінопису.

Для знищення мікроорганізмів, які є на поверхні фарбового шару хімічна лабораторія УСНРВУ пропонує I,0 % розчин катопін-бактерицида. Поверхня стінопису протирається ватним тампоном після зняття поверхневих забруднень.

Розчин готується : в суміш з 2 частин води I частини спирту додають катопін-бактерицид і добре розмішують. Кількість катопину береться I4 г. на I л. суміші.

IX. Підведення тиньку в місцях втрат та вибоїн.

В місцях втрат та вибоїн накладається новий тиньк в два прийоми. Перший шар -грубов підосновов, а другий більш тонкий з просіяновамійянов муков. Склад цього розчину такий самий як для розшивки тріщин.

. Грунтування тиньку в місцях втрат та вибоїн.

Після повного висихання тиньку накладається клеєкрейдяний грунт. Склад : I. казеїн на I00 г.
2. бура - I0г.
3. уксусно-кислий цинк по об"єму.
4. вода кипячена - 600г.
5. оліфа натуральна - 50 г.
6. крейда до консистенції густої сметани.

Після висихання грунт шліфується корком.

I. Доповнення та ретуш втрат стінопису.

Доповнення втрат стінопису пропонується робити тільки в місцях втрат орнаменту за допомогов калькування та припороху.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

Тло перекрити під колір тла всього орнаменту ясновохристов темперов. Всі доповнення та ретуш проводити темперов ПВА.

XII. Гідрофобізація стінопису.

Гідрофобізація проводиться для захисту стінопису від забруднень, для полегшення зняття пороху. Для гідрофобізації пропонується 6 % розчин К - 42 в ксилолі. Розчин наноситься після виконання всіх видів реставраційних робіт.

Художники - реставратори П.ЛІНИНСЬКИЙ
М.ВОВК.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

А К Т

обстеження стінопису 1930 - 1935 рр. в пам"ятці архітектури XVIII ст. костьолі Стрітення м. Львова.

12 серпня 1975 року. м. Львів

Комісія в складі: т.т. Возницького Б.Г. - заслужений діяч мистецтв УРСР - директор Львівської картинної галереї, представник обласного управління культури, Скоп О.І - архітектор Львівського обласного управління в справах будівництва і архітектури, Бондаренко В.С. - директор Львівської м/о СНРВ майстерні. Могитич І.Р. - головний архітектор Львів м/о СНРВМ, Вуйцик В.С. - ст. науковий співробітник ЛСНРВМ, Сліпченко Н.І. - науковий співробітник ЛСНРВМ в присутності Мелекеева В.С. - головного інженера ВНДІФТРІ та Шаталова А.А. - ст. інженера СКБ ВНДІФТРІ обстежили стінопис в пам"ятці архітектури XVIII ст. костьолі Стрітення в м. Львові, і вирішила , що живопис, виконаний відомим польським художником Я.Розеном стельовий відзначається художньою майстерністю із мистецькою цінністю.

Комісія вважає, що стінопис необхідно зберегти і провести роботи по його закріпленню.

Б.ВОЗНИЦЬКИЙ

В.БОНДАРЕНКО

І.МОГИТИЧ

В.ВУЙЦИК

Н.СЛІПЧЕНКО

О.СКОП

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА

Совещания экспертной комиссии по приспособлению костела Стретения под областной Дом качества, метрологии и стандартизации.

гор. Львов от 10 декабря 1975 г.

Присутствовали :

1. ЯКУЩЕНКО Г.Д. - директор музея украинского искусства
2. РИПКО Е.А. - зам. директора Львовской картинной галереи по научной работе
3. НАНОВСКИЙ Я.И. - зав. отделом музея украинского искусства.
4. ОТКОВИЧ М.П. - художник - реставратор музея украинского искусства.

Назначенная Областным комитетом Компартии Украины экспортная комиссия, обследовав костел Стретения - памятник архитектуры XVII ст. и обсудив поставленные вопросы по приспособлению костела под областной Дом качества, метрологии и стандартизации, пришла к следующим выводам:

Конференцзал. Фрески и роспись стен необходимо реставрировать, так как они имеют художественно-историческую ценность. Ввиду того, что изображенные сюжеты носят религиозный характер, фрески и тексты библейских изречений следует задрапировать светлым материалом. В тех местах, где драпировка трудно осуществима, библейские изречения можно закрасить под общий тон стены.

Подписи : Г.Д.ЯКУЩЕНКО

Е.А.РИПКО

Я.И.НАНОВСКИЙ

М.П.ОТКОВИЧ

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

П Р О Т О К О Л

засідання науково - художньої ради
Львівської м/о СНРЗ майстерні

13.II.76 р. м.Л ь в і в

Порядок денний :

1. Методика та технологія ведення робіт по консервації та реставрації стінопису пам"ятки архітектури XVII ст. - костьолу Стрітення в м. Львові.
Доповідач : тов. Вовк М.І.

2. Звіт про стажування у Володимирській СНРЗМ по реставрації монументального живопису художників - реставраторів тов.Вовка М.І.та Біголя Р.Д.
Були присутні :

1. Возницький Б.Г.	-	директор картинної галереї, голова ради.
2. Кудін І.А.	-	заступник голови Львівської обласної організації Українського товариства охорони пам"яток історії та культури.
3.Могитич І.Р.	-	гол. архітектор ЛСНРЗМ
4. Прокопович М.Л.	-	ст.архітектор відділу охорони пам"яток Львівського обласного управління в справах будівництва та архітектури.
5. Вуйцик В.С.	-	ст. науковий співробітник ЛСНРЗМ.
6. Сліпченко Н.І.	-	науковий співробітник
7. Шанардіна Н.В.	-	художник-реставратор Львівської картинної галереї.
8. Корнієнко Е.В.	-	-"-
9. Некрій В.П.		-"-
10.Волкова Л.П.		-"-

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

II. Новаківський А.Я.	-	нач. НДРВ-І ЛСНРВМ
I2. Лінинський П.С.	-	художник - реставратор ЛСНРВМ
I3. Сіголь Р.Д.	-	-"-
I4. Вовк М.І.	-	-"-
I5. Друзюк Г.П.	-	-"-
I6. Присяжна Н.М.	-	-"-
I7. Дроб"як П.І.	-	-"-
I8. Новаківська А.М.	-	ст. архітектор НДРВ-І ЛСНРВМ
I9. Присяжний К.В.	-	-"-

Методика та технологія ведення робіт по реставрації та консервації стінопису пам"ятки архітектури XVII ст. - костьолу Стрітення в м. Львові.

Доповів : т.т.Лінинський П.С., Вуйцик В.С., Новаківський А.Я., Прокопович М.Л., Могитич І.Р., Возницький Б.Г.

Вирішили : Прийняти запроектовану методику та технологію ведення реставраційних робіт по стінопису в костьолі Стрітення, враховуючи такі пункти : а/ закривши всі композиції на північній стіні, залишити незакритим напис, в зв"язку з тим, що він робить одне ціле з орнаментикою ; б/ на простінку між вікнами, де нема орнаменту і він обривається, орнамент не домальовувати, а це місце закрити дошкою ; в/ картини закрити матеріалом з твердою основою, краще ДСП і пофарбувати їх в загальний колір, який би поєднував її з орнаментикою, або обтягнути кольоровою тканиною. Перед закриттям картини законсервувати.

2. Звіт про стажування художників - реставраторів тов. Вовка М.І. та Сіголя Р.Д. в Володимирській ЕСНРВМ.
Доповів тов. Вовк М.І.
Вирішили : Звіт схвалити.

Голова ради Б.Возницький
Секретар ради Н. Слінченко

Верно

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

ПЕРЕЛІК ФОТОІЛЮСТРАЦІЙ.

I. "Таїнство сповіді" Стан до консервації
2. "Оливопомазання" Осипи та лущення фарби. Фрагмент .
3. "Миропомазання" Осипи, подряпини та потертя фарби
4. Орнамент на склепінні в північно-східному куті. Деструкція тиньку та фарби.
5. "Зішестя св. Духу" Фрагмент. Лущення та осипи фарби.
6. "Зішестя св. Духу" Фрагмент. Лущення та осипи фарби.
7. "Зішестя св. Духу" Тріщина та лущення фарби.
8. "Зішестя св. Духу" Лущення фарби.
9. "Зішестя св. Духу" Лущення фарби, деструкція тиньку та фарби.
10. Частина простінку між віконними проймами. Випади тиньку.
11. Фрагмент орнаменту в замку віконного відкосу. Забруднення.
12. Західна стіна. Пробні зняття забруднень.
13. - " - -"-
14. - " - -"-
15. Південна стіна. Орнаментальна композиція.
16. Склепіння галереї. Фрагмент орнаменту під набілом, тріщина.
17. Загальний вигляд галереї.
18. Галерея. Фрагмент розчищенного з-під набілів орнаменту.
19. Вибоїни тиньку. Фрагмент стінопису, орнамент.
20. Простінок між вікнами. Втрати штукатурки.
21. Фрагмент орнаменту, втрати штукатурки.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

3.

uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

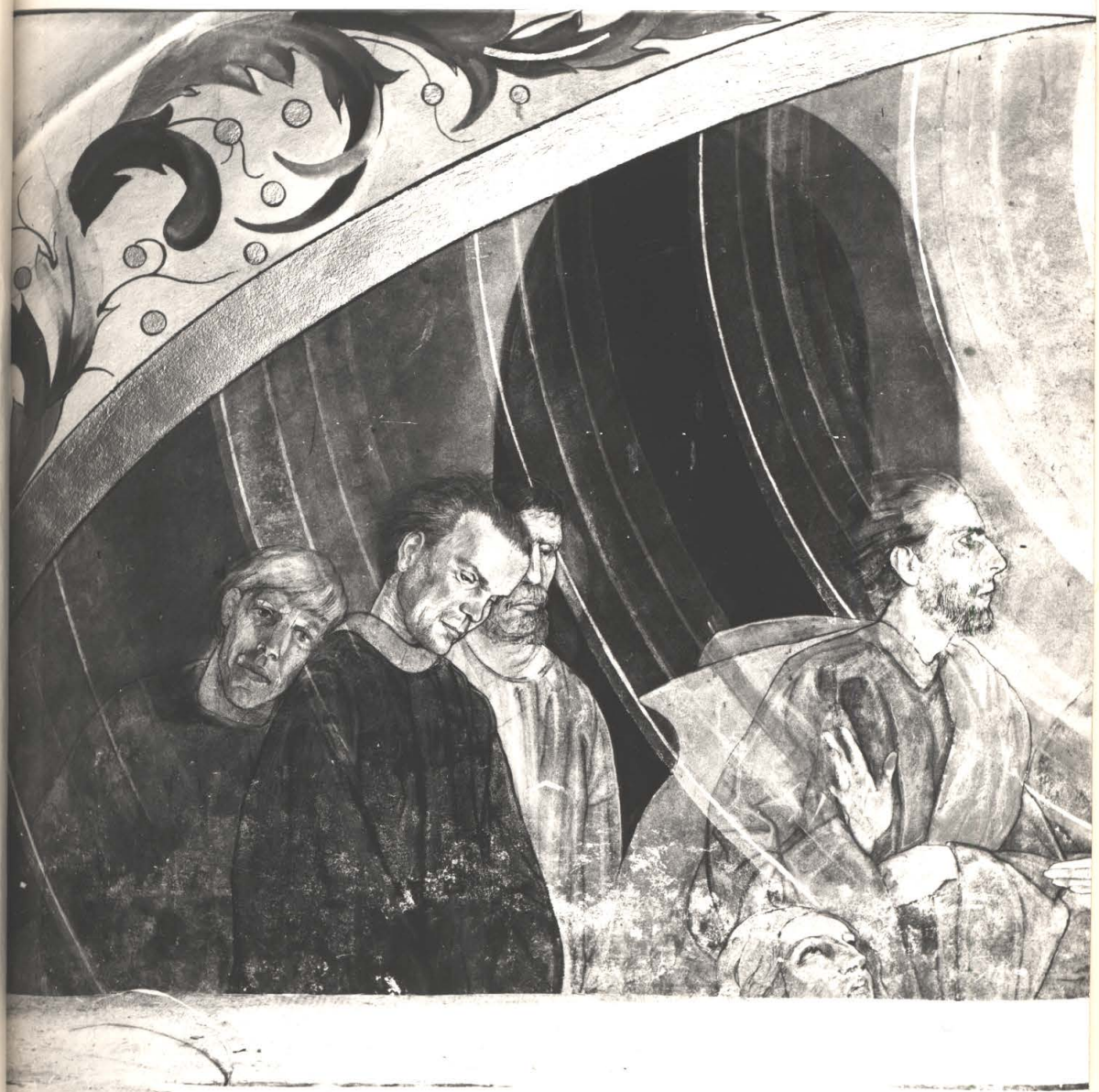
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

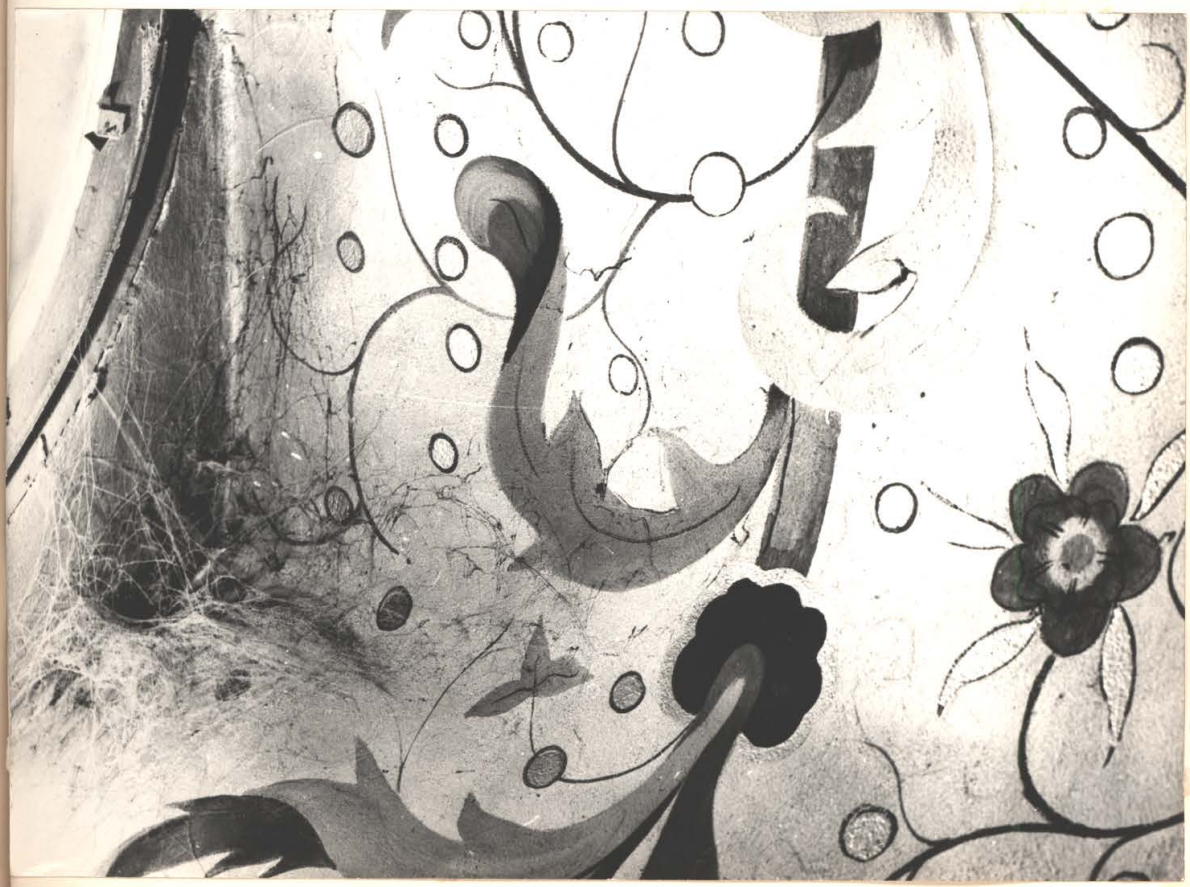

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

10.

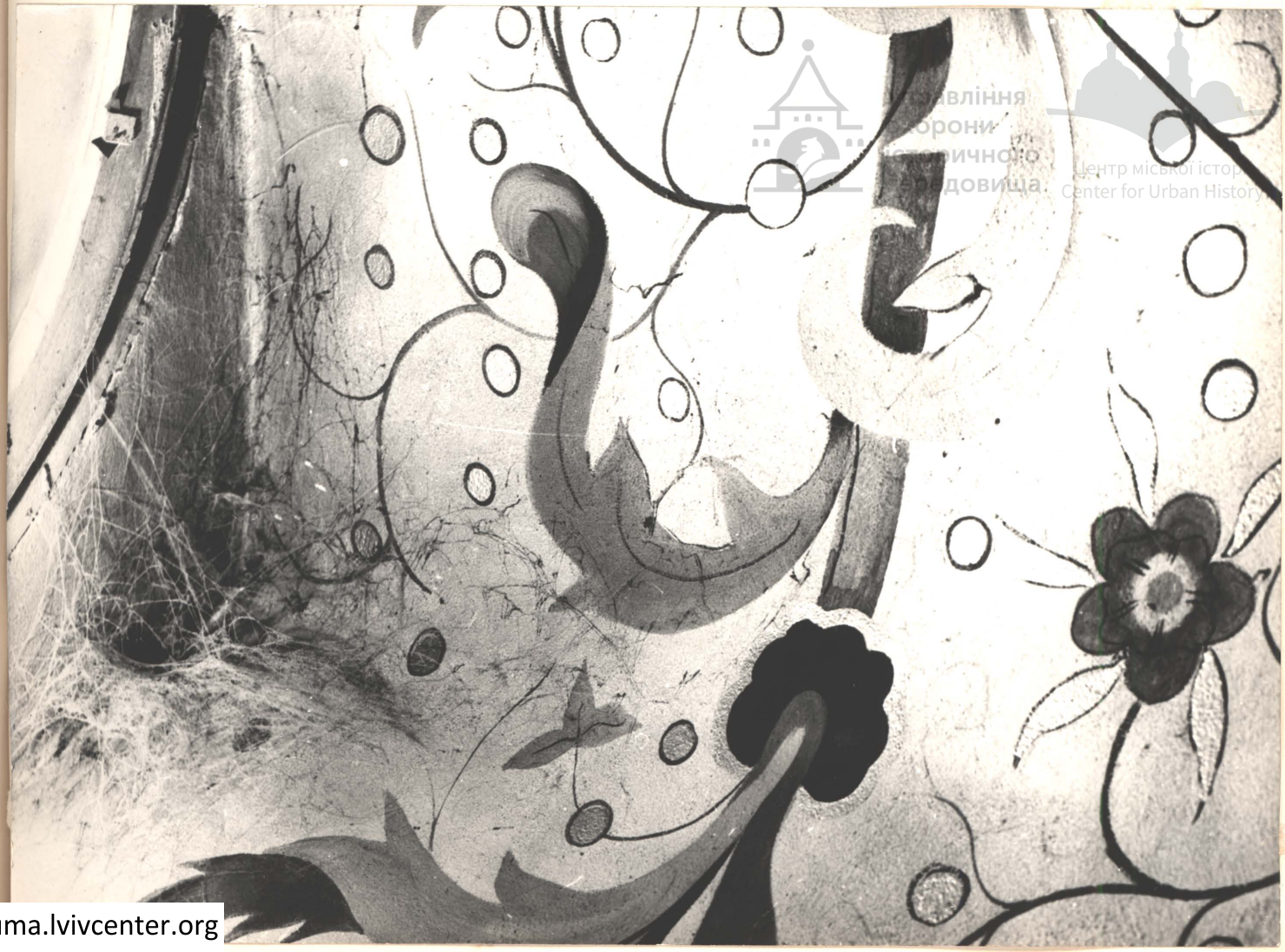
11.

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

12.

13.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
міської історії
Urban History
uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

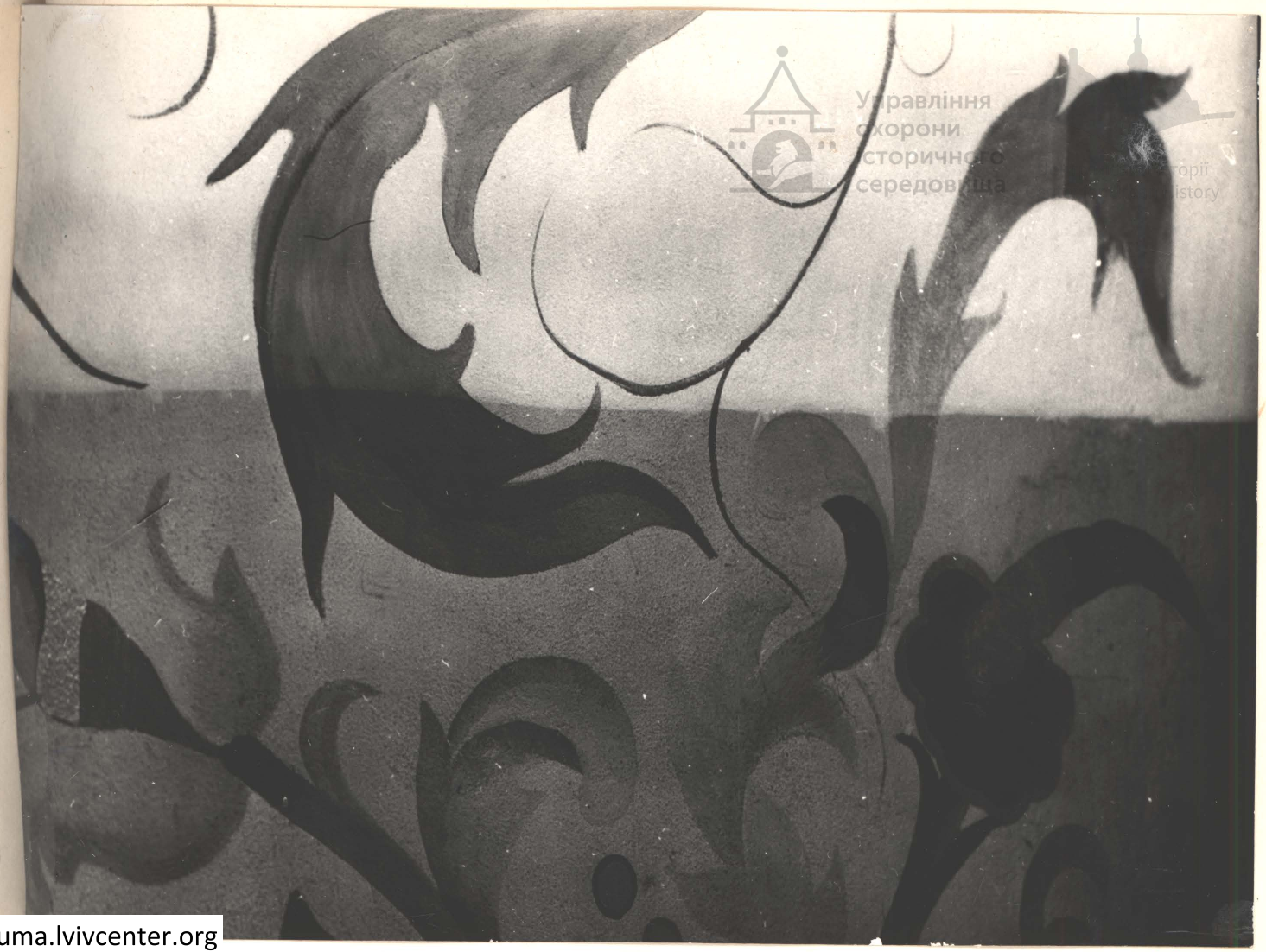

14.

15.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
uma.lvivcenter.org

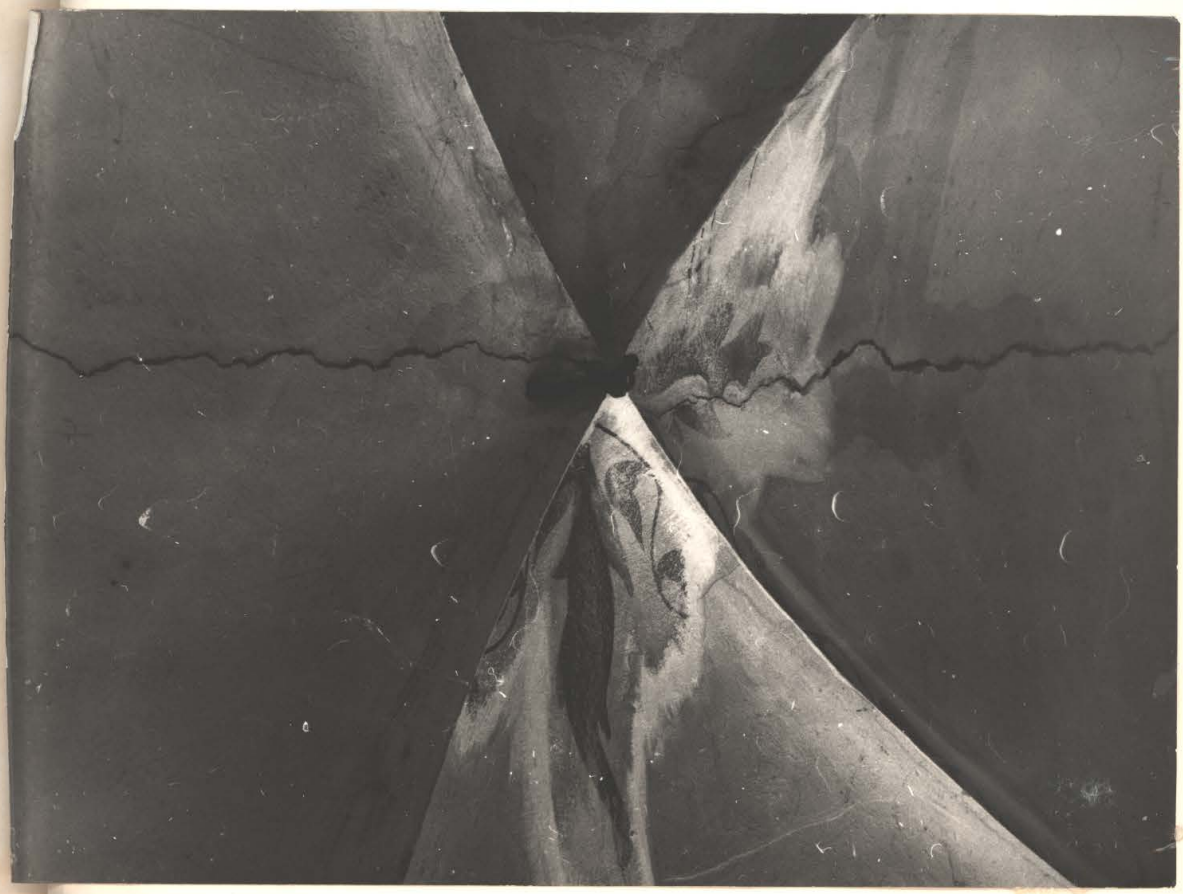
uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

17.

16.

uma.lvivcenter.org

Управління
охорони
історичного
середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

18.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

19.

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

20,

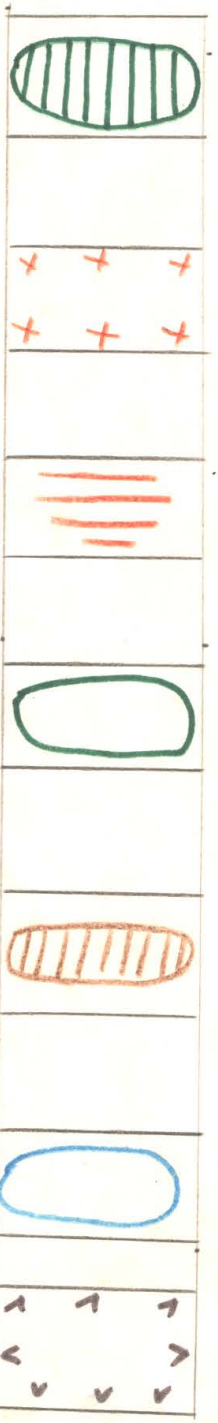
uma.lvivcenter.org

uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

Умовні позначення

відставання тинку

лущення фарби

втрати фарби

розпилення фарби

втрати тинку

деструкція тинку

поверхові забруднення

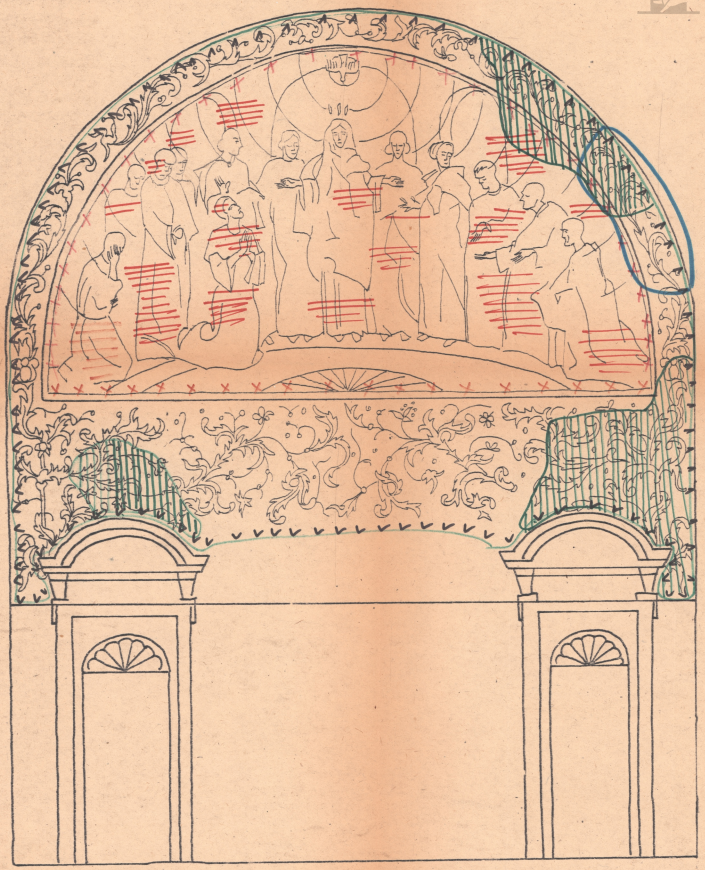
uma.lvivcenter.org

Пам'ятна архітектури XVII ст. костел Стрітення

СТІНОПИС КАПЛИЦІ північна СТІНА

картограма стану стінопису №: 1.

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

М 1:25

відставання штукатурки

поверхове забруднення

лущення фарби

втрати фарби

розшарування фарби

втрати штукатурки

деструкція штукатурки

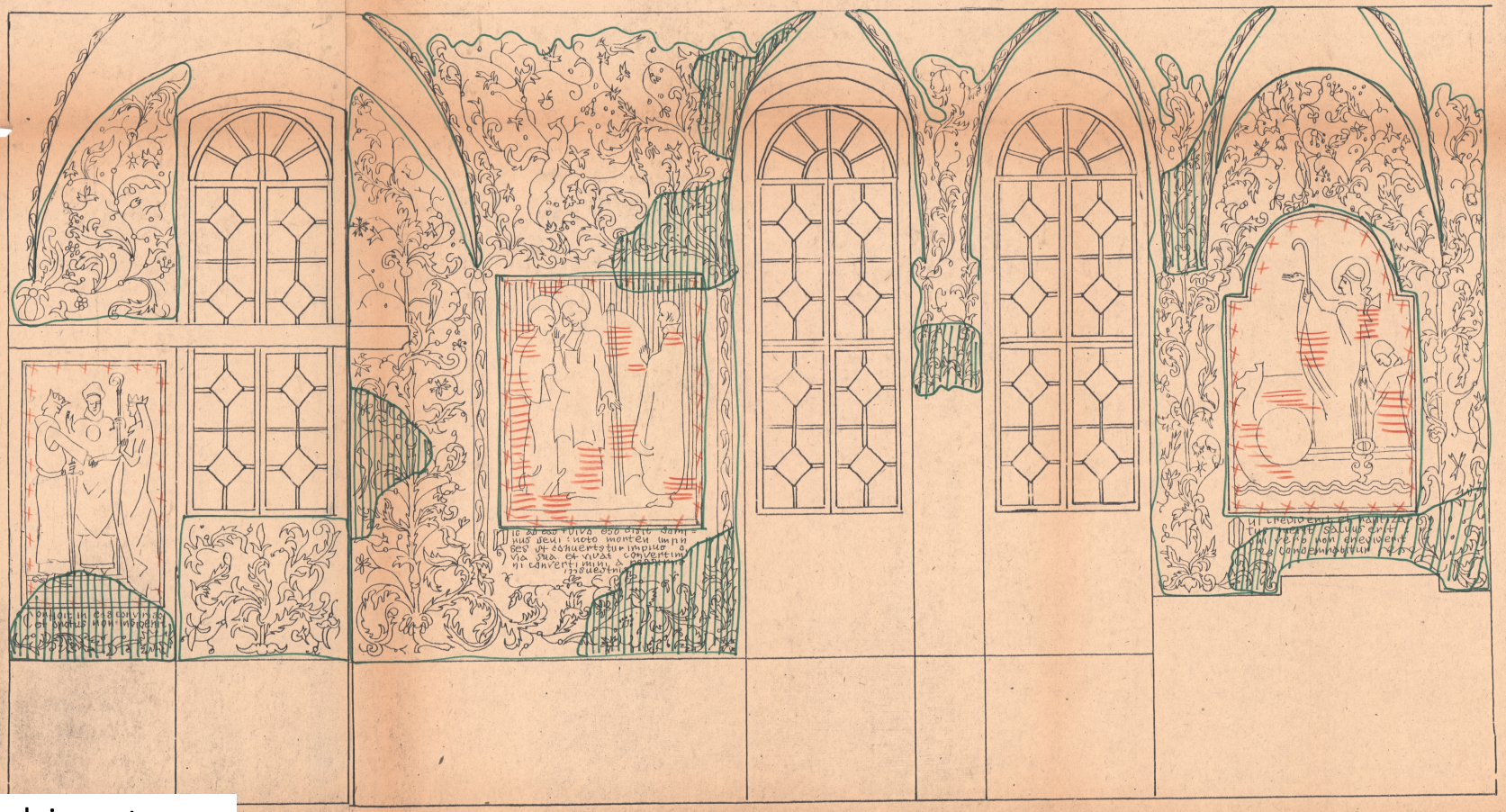
uma.lvivcenter.org

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History

Пам'ятка архітектури XVII ст. костел Стрітення

СТІНОПИС КАПЛИЦІ — ЗАХІДНА СТІНА

картограма стану стінопису № 2

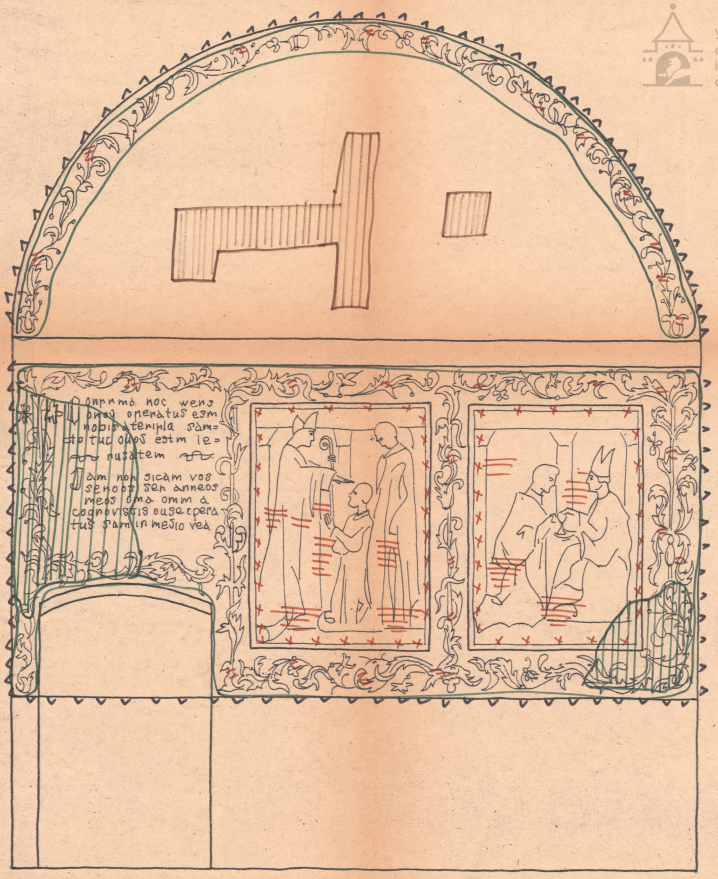
uma.lvivcenter.org

Пам'ятка архітектури XVII ст. костел Стрітення

стінопис каплиці — південна стіна

картограма стіну стінопису № 3.

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії Center for Urban History

M 1:25

Умовні позначення

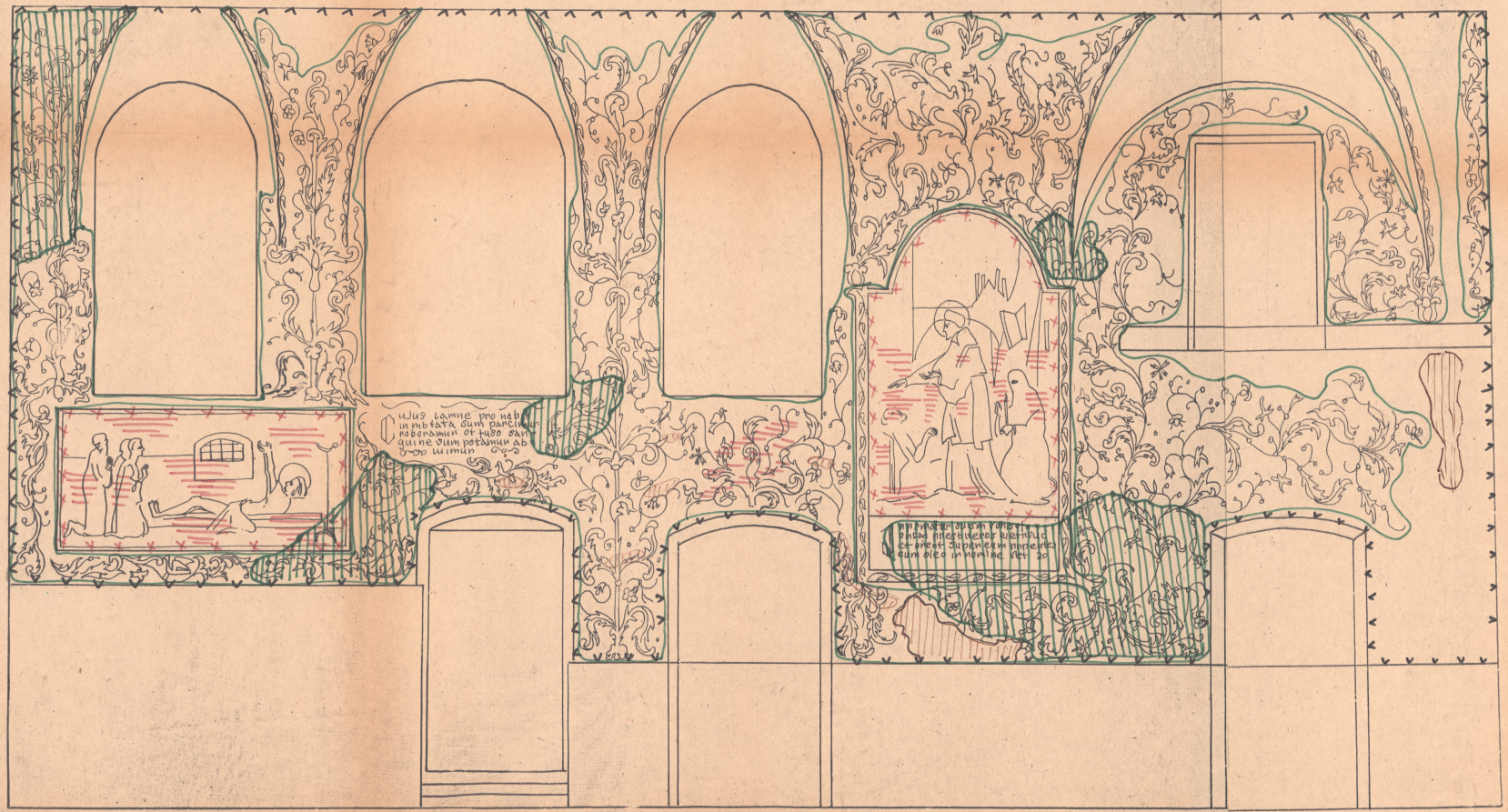

uma.lvivcenter.org

Пам'ятка архітектури XVII ст. колегія Єзуїтів

стінопис каплиці — західна стіна

картограма стану стінопису N 4

Управління охорони історичного середовища
Центр міської історії
Center for Urban History
uma.lvivcenter.org